

Jest wspaniałym wykładawcą systematyki roślin i przedmiotów monograficznych – o filogenezie i klasyfikacji roślin okrytonasiennych. Niezapomniane są i pełne urokliwego czaru wycieczki botaniczne z udziałem Profesora. Szczególnie podczas tego typu zajęć dydaktycznych studenci mają okazję poznać osobowość i fascynację Profesora przyrodą, a także odczuć emanujące ciepło jakim otacza On młodzież akademicką.

Nie sposób wymienić wszystkich dokonań Profesora w wielu dziedzinach Jego dotychczasowej działalności – naukowej, społecznej i dydaktycznej, która jest wyjątkowo ważna i rozległa.

Jubileusz stwarza okazję aby życzyć Panu Profesorowi wielu dalszych, znaczących dokonań naukowych i satysfakcji z pracy dydaktycznej z młodzieżą akademicką oraz z tytułu współpracy ze środowiskiem naukowym – jeszcze przez wiele, wiele lat.

Krzysztof JĘDRZEJKO

SPRAWOZDANIA ZE SPOTKAŃ NAUKOWYCH SCIENTIFIC MEETING REPORTS

MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA NT. STORCZYKÓW (HANOWER, NIEMCY, 10–13 LUTEGO 1994)

International conference on orchids
(Hannover, Germany, 10–13 February 1994)

W dniach 10–13 lutego 1994 roku odbyło się w Hanowerze międzynarodowe sympozjum „10 European Orchid Committee” poświęcone storczykom. Sympozjum towarzyszyła wystawa żywych okazów tej bardzo interesującej grupy roślin. Miejscem ekspozycji wystawowych i obrad konferencyjnych było Centrum Kongresowe „Zentrum Stadtpark” dysponujące bardzo dużą powierzchnią, co umożliwiło prezentację różnorodnych kolekcji storczyków. Właśnie ten punkt spotkania organizatorzy – „European Orchid Committee” i „Deutsch Orchideen Gesellschaft” potraktowali najpoważniej. Wydany wcześniej informator o zebraniach naukowych oraz referatach służył jako przewodnik dla osób uczestniczących w konferencji. Z zaprezentowanych referatów na uwagę za-

ślugały prelekcje dotyczące zarówno gatunków egzotycznych storczyków jak i taksonów europejskich. W samym programie konferencji referaty nie były podzielone tematycznie. Część z nich dotyczyła uprawy storczyków w szklarniach, w innych zajmowano się problemami taksonomii, geografii i ekologii storczyków. Na przykład wystąpienie Tony Coxa z Wielkiej Brytanii dotyczyło taksonomicznych problemów europejskich przedstawicieli rodzaju *Cypripedium*. Bardzo zajmujące okazało się też wystąpienie prof. Antonio Scrugli z Uniwersytetu w Cagliari w Włoszech na temat rodzaju *Epipactis* na Sardynii. Referat Andrei Lenard z Rumunii wskazał na zupełną niekiedy degradację biotopów storczyków spowodowaną pośrednią i bezpośrednią działalnością człowieka np. przejmowaniem terenów pod uprawy rolne czy niszczeniem siedlisk leśnych, do których szereg gatunków jest wyłącznie przywiązanych.

Referat dotyczący morfologiczno-ekologicznych modyfikacji mało znanego rodzaju storczyka *Calanthe* w warunkach izolacji terytorialnej przedstawił prof. Isao Hurusawa z Fujisawa, (Japonia). Marcel Lecoufle z Francji przedstawił referat o orchideach Wietnamu, gdzie występują m.in. naturalne mieszance między rodzajem *Dendrobium* i *Cymbidium*.

Bardzo starannie przygotowano drugą część kongresu, którą stanowiły wystawy kolekcji żywych okazów storczyków. W ogromnej hali usytuowano kilkadziesiąt stoisk wystawowych, gdzie pokazano storczyki rosnące w doniczkach i cięte; zademonstrowano także procesy rozmnażania tej trudnej do hodowli grupy roślin.

Nie sposób omówić wszystkie przedstawione kolekcje, przykładowo jako bardzo oryginalną i piękną można wymienić wystawę znanego francuskiego hodowcy Marcela Lecouflea specjalizującego się, m.in. w kolekcji rodzaju *Cattleya*, czy prezentację E. Maiera z Niemiec (Atenberge) roślin torfowiskowych i wilgociolubnych storczyków oraz gatunków flory owadożerne, gdzie imponująco pokazano rodzaj *Sarracenia*. Również bardzo oryginalne kolekcje pokazali inni hodowcy, jak Christiansen czy F. Glanz z Niemiec.

Znany orchideolog Gerd Röhlke z Bielefeld (Niemcy) zaprezentował techniczne urządzenia niezbędne przy rozmnażaniu storczyków.

Należy dodać, że historia międzynarodowych zjazdów orchideologicznych sięga roku 1967, w którym odbyło się spotkanie we Wiedniu. W 1997 roku projektowane jest spotkanie w Szwajcarii

Zagadnienia przedstawione na omawianym zjeździe miały na celu popularyzację wiedzy o stor-

czykach w społeczeństwie i zachęcenie innych ludzi do zajęcia się hodowlą tych pięknych roślin oraz ochroną taksonów dziko rosnących przed kompletną zagładą.

Ryszard PLACKOWSKI

**TRZECIE SPOTKANIE REGIONALNEJ SEKCJI
KRAJÓW EUROPY ŚRODKOWEJ
I WSCHODNIEJ MIĘDZYNARODOWEGO
TOWARZYSTWA EKOTOKSYKOLOGICZNEGO
I ŚRODOWISKOWEGO BEZPIECZEŃSTWA
„SECOTOX”
BALATONALIGA, WĘGRY, 14-19 MAJA 1994**

**3rd meeting of Central and Eastern European
Regional Section of International Society of
Ecotoxicology and Environmental Safety
„SECOTOX”
Balatonaliga, Hungary, 14-19 May, 1994**

W dniach 14-19 maja 1994 roku odbyło się na Węgrzech trzecie już spotkanie grupy krajów Europy Centralnej i Wschodniej towarzystwa „Secotox”, pod hasłem „Toxicity, hazard, risk” (Toksyczność, ryzyko i zagrożenie). Poprzednie takie spotkanie miało miejsce w Kozubniku-Porąbce, w Polsce. Sekcja grupująca państwa Europy Zachodniej spotkała się w sierpniu tego roku w Szwajcarii. Jednak ze względu na znaczne koszty, reprezentacja Polaków na tej konferencji była skromna.

Spotkanie węgierskie zorganizował National Institute of Hygiene z Budapesztu. Uczestniczyło w nim około 170 osób, Węgry były oczywiście najliczniej reprezentowane (77 osób), następnie Polska (38), Słowacja, Łotwa (po 11), Rosja (7), Niemcy (8), Holandia i Czechy (po 4). Kilka krajów zachodnich miało

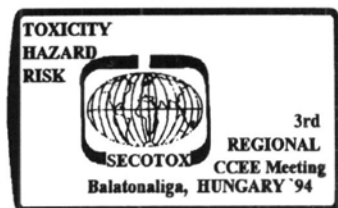
TOXICITY HAZARD RISK

**3rd REGIONAL
CCEE Meeting Balatonaliga,
HUNGARY '94**

**International Society of Ecotoxicology
and Environmental Safety**

**3rd Meeting of Central and Eastern European
Regional Section**

14-19 May, 1994

organized
by
National Institute of Hygiene, Budapest

PROGRAMME and ABSTRACTS

pojedynczych przedstawicieli, dwie osoby przyjechały również z USA.

W czasie pięciu dni obrad wygłoszono 55 referatów. Codziennie odbywały się też sesje posterowe, na których łącznie zaprezentowano 60 plakatów. W pierwszym dniu odbywającym się pod hasłem: Environmental toxicology – assessment of risk for humans and for the environment (Toksykologia środowiska – oszacowanie ryzyka dla ludzi i środowiska), uczestnicy wysłuchali kilku referatów przeglądowych dotyczących głównie przyszłości badań ekotoksykologicznych. W kolejnych dniach referaty o zbliżonej tematyce grupowane były na różnych sesjach, odbywających się równolegle. Popołudniowe obrady pierwszego dnia miały dwa tematy: Analytical chemistry of environmentally important chemicals (Chemia analityczna ważnych dla środowiska związków) i Pesticides, environmental fate, effects of pesticides on ecosystem and humans (Pestycydy, przemiany środowiska, wpływ pestycydów na ekosystem i ludzi). Następnego dnia grupował w dwóch zespołach referaty dotyczące monitoringu środowiska. Pierwszy, podzielony na dwie części, odbywał się pod hasłem: Biological monitoring: new approaches to toxicological testing (Monitoring biologiczny: nowe podejście do toksy-

kologicznego kryterium) i Workshop on chemical safety. Risk assessment. New aspects of regulation (Bezpieczeństwo chemiczne. Określanie granic bezpieczeństwa. Nowe aspekty dla ustaw). Druga, równoległa sesja tego dnia, zajmująca się również monitoringiem była zatytułowana: Biological monitoring: new aspects to toxicological testing. Remediation of contaminated sites (Monitoring biologiczny: nowe aspekty toksykologicznego kryterium. Uleczanie zanieczyszczonych środowisk). Ostatni dzień sympozjum odbywał się pod hasłem: Environmental mutagenesis and carcinogenesis (Środowiskowe mutacji i karcinogenezy) i poświęcony był badaniom wpływu zanieczyszczeń (głównie węglowodorów aromatycznych i radiacji) na powstawanie genetycznych zmian i zwiększonej zachorowalności na raka.

Spośród referatów do najbardziej interesujących należały te przeglądowe, w tym szczególnie wygłoszony przez K. A. van der Heijden'a z Holandii pt. Environmental health: problems, perspectives, solutions. Do ciekawszych referatów należały również: Environmental specimen banking – an useful tool for perspective and retrospective environmental monitoring wygłoszony przez A. Ketrupa (Niemcy) i Concentration of 21 elements in feathers of magpie (*Pica pica*) from differently polluted areas of Poland K. Dmowskiego i W. Gosslera (Polska, Austria). Na posterach przedstawiono tak wiele interesujących wyników badań, że nie sposób je wszystkie wymienić. Odsyłam więc zainteresowanych do wydrukowanych abstraktów.

Konferencja umożliwiła spotkanie, wymianę poglądów i doświadczeń oraz nawiązanie kontaktów z wieloma osobami zajmującymi się monitoringiem środowiska zarówno z Europy Wschodniej, jak i Zachodniej. Należy podkreślić też wzorową organizację konferencji.

Barbara GODZIK

**„REAKCJE BIOLOGICZNE DRZEW NA
ZANIECZYSZCZENIA PRZEMYSŁOWE”
III KRAJOWE SYMPOZJUM
(POZNAŃ-KÓRNIK, 23–26 MAJA 1994)**

**„Trees biological response for the pollutants”
3rd National Conference
(Poznań-Kórnik, 23–26 May 1994)**

Pracownicy Zakładu Odporności Drzew Instytutu Dendrologii Polskiej Akademii Nauk z Kórnika zorganizowali pod kierunkiem prof. Ryszarda Siwieckiego kolejne, 4-dniowe spotkanie poświęcone szeroko

pojętej problematyce wpływu zanieczyszczeń na ekosystemy leśne. Sympozjum odbywało się w Ośrodku Nauki PAN w Poznaniu. Wzięło w nim udział około 150 osób reprezentujących ośrodki naukowe z całego kraju. Sympozjum to miało na celu przedstawienie wyników badań zanieczyszczenia lasów prowadzonych w Polsce w ciągu ostatnich kilku lat.

W pierwszym dniu obrad na sesji plenarnej, zatytułowanej „Badania biologiczne nad drzewami w ochronie środowiska przyrodniczego” wygłoszonych zostało 6 referatów przeglądowych. Przedstawiono w nich ogólne dane inwentaryzacyjne stanu zdrowotnego lasów w Polsce i zagrożenia współczesne ze strony przemysłu na tle zmniejszających się emisji pyłów i gazów. Procent lasów z widocznymi uszkodzeniami listowia jest w Polsce stosunkowo wysoki. W ostatnich latach zmniejszają się emisje dwutlenku siarki i pyłów, natomiast prognoza dla tlenków azotu nie jest tak optymistyczna. Można więc sądzić, że w najbliższych latach kondycja naszych lasów nie ulegnie generalnej poprawie, tym bardziej, że nagromadzone w glebach zanieczyszczenia metalami jeszcze długo będą miały niekorzystne oddziaływanie na roślinność. W ciągu kilku ostatnich lat dostrzega się również u niektórych gatunkach roślin uszkodzenia spowodowane wysokimi stężeniami ozonu. Pomimo wzrostu zagrożeń, lesistość naszego kraju zwiększa się systematycznie, w tym szczególnie rośnie udział gatunków liściastych.

W ciągu dwóch kolejnych dni, ze względu na znaczną ilość zgłoszonych referatów (około 60) obrady odbywały się na dwóch równoległych sesjach. Drugi dzień obrad obejmował więc dwie sesje: A i B pt. „Bioindykacja skażonego środowiska” i „Wpływ zanieczyszczeń przemysłowych na wzrost i rozwój drzew i drzewostanów”, a trzeci dwie sesje C i D pt. „Fizjologiczne i biochemiczne reakcje drzew na zanieczyszczenia przemysłowe” oraz „Czynniki biotyczne a zanieczyszczenia przemysłowe”. Na poszczególnych sesjach wygłoszono od 11 do 16 dwudziestominutowych referatów. Każda z nich kończyła się ogólną dyskusją. Na sesji dotyczącej bioindykacji prezentowano badania inwentaryzujące stan środowiska głównie małych rejonów, od obszarów silnie obciążonych zanieczyszczeniami (okolice Olkusza, rejon Polic), poprzez średnio zanieczyszczone (Gorce, Góry Świętokrzyskie) do obszarów względnie czystych (Puszcza Białowieska). W badaniach tych rejestrowano głównie poziom siarki i metali ciężkich wykorzystując znane bioindykatory roślinne (szpilki sosny, mech – *Pleurozium schreberi*, porost – *Hypogymnia physodes*, etc.). W jednym z referatów (L. Ra-

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT DENDROLOGII W KÓRNIKU

**REAKCJE BIOLOGICZNE DRZEW
NA
ZANIECZYSZCZENIA PRZEMYSŁOWE**

III Krajowe Sympozjum

Poznań – Kórnik 23 – 24.05.1994

PROGRAM
I
STRESZCZENIA REFERATÓW

Poznań – Kórnik 1994

chwał, R. Siwecki, M. Ratajczak) zwrócono uwagę na nowy typ zanieczyszczeń typu utleniającego – ozon. Prezentowane badania tych autorów dotyczyły reakcji na ozon roślin wskaźnikowych (*Phaseolus vulgaris* cv. lit, *Trifolium subterraneum* cv. Geraldon).

Sesja B zgromadziła głównie leśników-praktyków. Omawiano tutaj zmiany stanu zdrowotnego i sanitarnego lasów na tle warunków środowiskowych. Zmiany siedliskowe, które wystąpiły na skutek wpływu emisji przemysłowych i przyczyn klimatycznych, spowodowały widoczny wzrost uszkodzeń lasów w Polsce. Wskutek defoliacji zmniejszyła się produktywność lasów, wystąpił też wzrost udziału drzew obumierających i martwych. U drzew rosnących w rejonach obciążonych zanieczyszczeniami spotkać się można z przyspieszeniem procesów starzenia i obumierania krótkopędów, zmniejszoną produkcją komórek łyka, obniżeniem aktywności podziałowej kambium; zmianie ulegają również gęstość i szerokość stojów rocznych.

Najbardziej interesującą była sesja C, fizjologiczno-biochemiczna. W odróżnieniu od dwóch wcześniejszych omówionych sesji, na tej prezentowano nowoczesne ujęcie badań wpływu zanieczyszczeń przemy-

słowych na lasy. Znalazło się tu kilka znakomych prezentacji, z których wymienić należy przede wszystkim referaty przedstawiane przez A. Stachurskiego, G. Lorenc-Plucińską i J. Oleksyna. Wszystkie dotyczyły roli glinu jako czynnika odpowiedzialnego za zaburzenia wzrostu i rozwoju roślin. Z tym metalem wiązano również przyczynę zmniejszenia się mikoryzy na korzeniach drzew rosnących w rejonach skażonych, co przedstawiła M. Rudawska w referacie na sesji D.

Oprócz referatów, na Sympozjum prezentowano także kilkanaście posterów, przy których dyskutowano w przerwach z ich autorami.

Czwarty dzień obrad poświęcony był zwiedzaniu Arboretum Kórnickiego i Muzeum Dendrologicznego. Prof. W. Bugała – Dyrektor Instytutu Dendrologii PAN – oprowadzał uczestników Sympozjum udzielając informacji o organizacji i działalności Instytutu Dendrologii, zwiedzono również kolekcje dendrologiczne w Leśnictwie Doświadczalnym w Kórniku. W Ośrodku Szkoleniowo-Wypoczynkowym w Puszczykowie posadzono symboliczne dwa drzewka w „lasku”, który jest tworzony przez gości Ośrodka.

Sympozjum, sponsorowane przez siedem instytucji, było znakomicie przygotowane od strony technicznej. Podkreślić należy, że przewodniczący kolejnym sesjom rygorystycznie przestrzegali czasu (a referujący byli bardzo zdyscyplinowani), co umożliwiło „wędrowanie” na interesujące uczestników referaty wygłaszane na sąsiednich sesjach. W przerwach można było kupić publikacje książkowe Instytutu Dendrologii oraz obejrzeć katalogi kilku firm sprzedających aparaturę naukową i wyposażenie laboratoriów. Każdy z uczestników otrzymał program i streszczenia referatów (krótkie abstrakty). Pełne materiały z Sympozjum zostaną opublikowane w specjalnym tomie, prawdopodobnie jeszcze w tym roku.

Barbara GODZIK

**30-LECIE ZAŁOŻENIA OGRODU
BOTANICZNEGO UMCS NA SŁAWINKU
W LUBLINIE**

30th anniversary of foundation of Maria
Curie-Skłodowska University Botanic Garden at
Sławinek, Lublin

W dniach 7–9 czerwca 1994 r., w ramach obchodów 50-lecia powstania Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, odbyło się Międzynarodowe Sympozjum poświęcone 30-leciu założenia Ogrodu Botanicznego UMCS na Sławinku oraz 70-leciu powołania Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego.

Ryc. 1. Uczestnicy Sympozjum na tle zabytkowego Dworku Kościuszków (Fot. J. Hereźniak).

Phot. 1. Participants of the Symposium in front of old Kościuszko family mausoleum (Phot. J. Hereźniak).

Tematem obrad były „Zagrożone i ginące gatunki roślin i ich ochrona i restytucja”. Otwarcia Sympozjum dokonał Prorektor UMCS prof. dr hab. Marian Harasimiuk. Następnie dyrektor Ogrodu Botanicznego UMCS dr Kazimierz Kozak przedstawił historię powstania i 30-letniej działalności Ogrodu Botanicznego na Sławinku.

W pierwszym dniu obrad wygłoszono 18 referatów (w tym 6 obcojęzycznych) związanych z ochroną zagrożonych i ginących gatunków roślin. Sesję przedpołudniową prowadził prof. dr hab. Krzysztof Rostański, popołudniową przewodniczył prof. dr hab. Kazimierz Zarzycki.

W drugim dniu odbyło się jubileuszowe posiedzenie Sekcji Dendrologicznej PTB z okazji 70-lecia powstania Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego, któremu przewodniczyli prof. dr hab. Władysław Bugała, prof. dr hab. Jerzy Zieliński i prof. dr hab. Marek Siewniak. Sesję referatową poprzedziły wybory zarządu sekcji. Następnie wygłoszono 20 referatów (w tym 7 obcojęzycznych). Równoległe w tym dniu prowadzone były obrady Sekcji Ogrodów Botanicznych i Arboretów PTB, na których wygłoszono 14 referatów

(w tym 7 obcojęzycznych) dotyczących ochrony i restytucji zagrożonych gatunków roślin. Spotkaniu przewodniczyli prof. dr hab. Aleksander Łukasiewicz i doc. RNDr. Vratislav Bedna CSc. (U. P. Ołomuniec, Czechy).

W godzinach popołudniowych w zabytkowym Dworku Kościuszków, znajdującym się na terenie Ogrodu Botanicznego na Sławinku, odbyło się posiedzenie nowowybranego zarządu Sekcji Dendrologicznej PTB, na którym nastąpiło jego ukonstytuowanie. Równocześnie obradowała Komisja Ogrodów Botanicznych i Arboretów przy PAN, pod przewodnictwem prof. dr hab. Aleksandra Łukasiewicza. Potem uczestnicy Sympozjum mieli możliwość zwiedzenia Ogrodu Botanicznego przy udziale pracowników Ogrodu. W godzinach wieczornych odbyło się spotkanie towarzyskie przy ognisku.

W trzecim dniu odbyły się sesje terenowe. Zaplanowano trzy trasy. Pierwsza grupa zwiedzała parki zachodniej Lubelszczyzny (Dąbrowica, Palikije, Cześćławice), nowoczesne gospodarstwo szkółkarskie inż. Lucjana Kurowskiego w Końskowoli oraz Kazimierz Dolny. Przewodnikami byli dr inż. Mieczysław Kse-

niak, dr inż. Adam Wołk i dr Kazimierz Kozak. Druga grupa pod przewodnictwem dr Marka Kucharczyka zapoznana się ze stanowiskami gatunków roślin kserotermicznych objętych ochroną i restytucją w okolicach Nałęczowa i Kazimierza Dolnego. Trasa trzeciej wycieczki wiodła przez Pojezierze Łęczyńskie (okolice Łęcznej, Urszulina, torfowisko Durne Bagno, Jeziora Moszne i Piaseczno). Prowadzącą była dr Danuta Urban.

Zjazdowi towarzyszyła ekspozycja posterów i plakatów umieszczona w gmachu Prawa i Ekonomii UMCS. W Sympozjum uczestniczyło ponad 160 osób, w tym 15 osób z zagranicy (Czechy, Estonia, Niemcy, Ukraina).

Kazimierz KOZAK

**I SESJA NAUKOWA "BADANIA NAUKOWE
W PIENINACH '94"
ZAMEK W NIEDZICY 15-17 CZERWCA 1994**

**1st Scientific Session, „Scientific investigations in
the Pieniny Mountains '94"
Niedzica Castle, 15-17 June, 1994**

Na Zamku w Niedzicy odbyła się I Sesja Naukowa poświęcona badaniom w Pieninach w 1994 roku, zorganizowana przez Dyрекcję i Radę Naukową Pienińskiego Parku Narodowego w dniach 15-17 czerwca 1994 roku.

Do udziału w spotkaniu zaproszono specjalistów różnych dyscyplin naukowych z Polski i Słowacji oraz gości, reprezentujących władze miasta i gminy Szczawnicy i Krościenka, zainteresowanych problemami ochrony przyrody.

Dyrektor Pienińskiego Parku inż. Andrzej Szczorczarz oraz przewodniczący Rady Parku prof. Kazimierz Zarzycki dokonali oficjalnego otwarcia sesji, którą zainaugurował referat mgr Adama Szybowicza – *Zabytki archeologiczne w Pieninach*. Mgr Szybowicz – specjalista do spraw ochrony zabytków przedstawił najciekawsze stanowiska archeologiczne i omówił rezultaty prac wykopaliskowych ze szczególnym uwzględnieniem obszaru przyszłego zalewu. Zaprezentował również oryginalne medaliony i inne przedmioty pochodzące z wykopalisk. Stan tych eksponatów przed i po zabiegach konserwatorskich ilustrowała załączona dokumentacja. Referat *Profil i fauna w Jaskini w Oblazowej* składał się z trzech części. Dr Paweł Valde-Nowak omówił badania archeologiczne w jaskini, z podkreśleniem szczegółów wy-

kopalisk, wskazujących na etap wczesnego osadnictwa.

Doc. Teresa Madeyska przedstawiła geologiczne zagadnienia związane z powstaniem jaskini i tworzeniem się w niej osadów.

W badaniach osadów jaskini w Oblazowej doc. Adam Nadachowski zajmował się analizą szczątków zwierzęcych. Tak więc trzecia część referatu została poświęcona badaniom paleozoologicznym, dokumentującym występowanie i zróżnicowanie fauny w historii jaskini. Objazd stanowisk archeologicznych znakomicie uzupełnił przygotowane wystąpienia. Zwiedzanie ruin Zamku w Czorsztynie połączone z zaprezentowaniem przebiegu prac archeologicznych i rekonstrukcyjnych na zamku. Na marginesie wizyty w Czorsztynie warto dodać, że atrakcją botaniczną był kwitnący pszonak pieniński *Erysimum pieninicum* – jedna z osobliwości Pienin, endemit ściśle związany z ruinami i najbliższym otoczeniem zamku.

W ekspozycji, 36 plakatów przygotowanych przez osoby pracujące w Pienińskim Parku Narodowym indywidualnie, bądź w zespołach, zaprezentowano trzy plakaty z zakresu geologii, trzy – paleontologii. Trzy postery dotyczyły elementów środowiska przyrodniczego, pięć ilustrowało badania botaniczne, pięć – zoologiczne. Zagadnieniom ochrony przyrody poświęcono siedem plakatów, rolnictwu – dwa, archeologii – siedem oraz jeden przedstawiający działania na rzecz edukacji środowiskowej. Był to przegląd tematów badań realizowanych w Pieninach. Tak zróżnicowana problematyka umożliwiła wymianę doświadczeń oraz ożywione dyskusje w trakcie spotkania. Pozwoliła inaczej spojrzeć na Pieniny, a także zrozumieć fascynacje naukowców tu pracujących. Na zakończenie sesji organizatorzy zaproponowali spływ Dunajcem lub zwiedzanie Zamku w Niedzicy ze spiskim przewodnikiem F. Szydłakiem – słowem prawdziwe atrakcje Pienin. Trzeba jeszcze dodać, że w materiałach, jakie uczestnicy sesji otrzymali, znalazł się przewodnik po sesji posterowej. Zaplanowano przygotowanie specjalnego tomu *Pieniny – przyroda i człowiek* poświęconego zagadnieniom prezentowanym na I Sesji Naukowej.

Pozostaje tylko podziękować organizatorom za wspaniałe spotkanie w malowniczej scenerii Zamku, przygotowane znakomicie pod każdym względem.

Anna DROZDOWICZ

**XXI WYCIECZKO-KONFERENCJA
BOTANIKÓW BAŁTYCKICH NT.
„RÓŻNORODNOŚĆ BOTANICZNA NA
GRANICACH ZASIĘGÓW”
(AUKŠTADVARIS, LITWA,
27 CZERWCA – 2 LIPCA 1994)**

21st Excursion – Conference of Baltic Botanists
„Botanical diversity along the borders of
areals” (Aukštadvaris, Lithuania,
27th June – 2nd July, 1994)

Miejscem 21 spotkania botaników bałtyckich w dniach 27 czerwca – 2 lipca 1994 roku, był ośrodek wypoczynkowy nad jez. Skrebis, jednym z 70 jezior i innych zbiorników wodnych w pobliżu Auktadvaris (d. Wysoki Dwór w pow. trockim), około 60 km na SW od Wilna. Wzięło w nim udział 59 botaników – po 5 osób z Łotwy i Polski, 9 osób z Estonii i 40 osób ze strony gospodarzy. Nie przybyli – pomimo wcześniejszych zgłoszeń – przedstawiciele placówek naukowych Białorusi, Ukrainy i Rosji. Spotkanie zorganizował zespół pracowników Instytutu Botaniki z Wilna (dyrektor – dr R. Pekalniš) pod przewodnictwem dr V. Raomaviūsa.

Region Auktadvaris odznacza się dużym bogactwem szaty roślinnej. Stwierdzono tutaj występowanie m.in. 14 przedstawicieli *Charophyta*, 173 gatunków mszaków oraz 764 rodzimych i 109 obcych taksonów, spośród 1340 odnotowanych we florze naczyniowej Litwy. Ukształtowanie terenu, podłoże, stosunki wodne i klimatyczne, warunkują duże zróżnicowanie roślinności. Wyróżniono na tym terenie 80 jednostek w randze zespołu i 4 zbiorowiska o nieustalonej przynależności syntaksonomicznej; należą one do 17 klas. Najcenniejsze pod względem przyrodniczym obszary były chronione od roku 1960 jako rezerwat krajobrazowy, a w roku 1992 powstał tutaj park regionalny o powierzchni ponad 15 tys. ha.

Obszary chronione zajmują aktualnie 11% powierzchni Litwy (dwukrotny wzrost w ciągu ostatnich 2 lat!). Istnieją następujące formy ochrony przestrzennej: rezerваты ścisłe (4), parki regionalne (5) i rezerваты przyrody (około 300). W 1991 roku została opracowana czerwona księga roślin naczyniowych Litwy. Wyróżniono w niej cztery kategorie zagrożenia (w nawiasach podaję liczbę taksonów występujących w rejonie Auktadvaris): I – gatunki na krawędzi zagłady, wymagające specjalnej ochrony dla podtrzymania ich egzystencji (12); II – rośliny, których liczebność znacząco spada (29); III – gatunki rzadkie, tworzące małe populacje (12); IV – niedostatecznie

zbadane gatunki rzadkie (1). Na omawianym terenie odnotowano łącznie występowanie 54 gatunków roślin zagrożonych, z czego dokładnie połowa to gatunki leśne.

Trasy czterech wycieczek, niemal całodziennych, zostały tak zaplanowane, aby zobrazować bioróżnorodność regionu Auktadvaris, a w szczególności ukazać siedliska roślin występujących na granicach zasięgu i niejednokrotnie zagrożonych. Przystanki na trasach wycieczkowych organizowane były nie tylko w celu odpoczynku i spożycia posiłków, dostarczanych przez gospodarzy, ale także dla wygłoszenia komunikatów (łącznie 11) i dyskusji nad zasygnalizowanymi przez ich autorów problemami.

W pierwszym dniu najważniejszymi punktami programu wycieczki były: (1) zbiorowiska leśne z klasy *Querc-Fagetea*, a głównie fitocenozy grądu *Tilio-Carpinetum* w odległości 20–30 km od absolutnego kresu arealu *Carpinus betulus*. Tutejszą formę grądu, określaną jako borealną, charakteryzuje brak *Galium sylvaticum*, rzadkie występowanie *Galium schultesii* i *Isopyrum thalictroides*, znaczna domieszka *Picea abies* i *Pinus sylvestris* w drzewostanie, w runie zaś – *Vaccinium myrtillus* i *Trientalis europaea*. Lasy grądowe są siedliskiem małych, izolowanych populacji gatunków o zasięgu centralnoeuropejskim, które znalazły się w litewskiej czerwonej księdze: *Festuca altissima*, *Hordelymus europaeus* i *Bromus benekenii*; (2) pomnik przyrody „Diabelski Dół” („Velnio duobe”) – niewiadomego pochodzenia (upadek meteorytu, działalność lodowca – brak zgodności wśród geomorfologów) potężne zagłębienie wypełnione 9-metrową warstwą torfu, na którym rozwinęło się torfowisko przejściowe z *Carex canescens*, *Eriophorum vaginatum* i *E. angustifolium*, *Viola palustris* x *V. epipsilla* i inne.

Trasa drugiej wycieczki – najbardziej atrakcyjnej pod względem widokowym – przebiegała doliną rzeki Verkne, gdzie uczestnicy mogli zapoznać się ze zbiorowiskami z klas *Scheuzerio-Caricetea fuscae* i *Molinio-Arrhenatheretea*. Szczególnie interesujący okazał się fragment kalcyfilnego torfowiska z niewielkimi płatami *Cladietum marisci*, *Caricetum lepidocarpae*, *C. lasiocarpae* i inne. Występuje tutaj wiele rzadkich i chronionych gatunków roślin, w tym również wpisanych do czerwonej księgi np. *Cladium mariscus*, *Liparis loeselii* i *Pinguicula vulgaris*. Dalsza część trasy obejmowała malownicze wzniesienia między jeziorami Solis i Sienis. Bogate w wapń gleby o składzie mechanicznym glin i piasków gliniastych, porastają zbiorowiska kserotermiczne z klasy *Festuco-Brometea*. Warstwa ziół jest zdominowana przez rośliny mo-

tylkowe – *Medicago sativa* subsp. *falcata*, *Anthyllis vulneraria*, *Trifolium montanum* i *Onobrychis vicifolia* (gatunek naturalizowany w Litwie). W tej niezwykle barwnej scenerii organizatorzy przewidzieli jeden z postojów, w czasie którego zespół autorów z Kowna (J. Vaiiuniene i in.) przedstawił wyniki prac nad waloryzacją zasobów kilku roślin leczniczych (*Centaureum erythraea* subsp. *erythraea*, *Arnica montana* i *Sanguisorba officinalis*), natomiast J. Paal (Tartu, Estonia) rozwinął swoją „torę ekologiczną” (określenie J. B. Falińskiego), tzn. kilkumetrowej długości zwój pergaminu, zapisany wzorami współczynników strukturalnych, możliwych do zastosowania w taksonomii i ekologii.

W trzecim dniu uczestnicy spotkania przenieśli się nad jez. Spindzius i w dolinę rzeki Streva. Roślinność wodną i przybrzeżną omówiła Z. Sinkieviene (Wilno), wskazując na rzadkie i zagrożone fitocenozy z klasy *Charetea fragilis*, szczególnie z udziałem *Nitella flexilis*, *N. opaca*, *N. syncarpa*, *Najas maritima* i *Hydrilla verticillata*. Na kolejnych odcinkach trasy organizatorzy „ujawnili” jedyne znane stanowiska trzech gatunków storczyków: *Cephalanthera rubra*, *Cypripedium calceolus* i *Listera cordata* oraz jedno z dwóch stanowisk *Malaxis monophyllos*. Trasa wycieczki wiodła ponadto przez fragment boru sosnowego *Vaccinio myrtilli* – *Pinetum* z dużym udziałem *Diphysium complanatum* oraz boru mieszanego *Quercus roboris* – *Pinetum*, gdzie w znacznym rozproszeniu (w grupach 5–10 osobników) rośnie *Arnica montana*. Wzorem poprzednich dni, w czasie krótkich przerw, botanicy z Wilna przedstawili doniesienia o tematyce korespondującej z charakterem obserwowanych fitocenozy lub stopniem zagrożenia flory: „Rozmieszczenie *Rubus chamaemorus* i wewnątrzgatunkowa zmienność rodzaju *Vaccinium*” (J. Labokas i in.), „Rozmieszczenie *Eurhynchium striatum* i *E. angustirete* w Litwie” (I. Jukoniene) i „Status zagrożonych gatunków centralneuropejskich w Litwie” (M. Lapele).

W trakcie czwartej wycieczki, grupa botaników powróciła w dolinę rzeki Verkne, aby idąc wzdłuż jej zacienionych brzegów obserwować fitocenozy z klas *Potamogetonetea*, *Phragmitetea* i *Molinio-Arrhenatheretea* (szczególnie pięknie wykształcone fragmenty asocjacji *Cirsietum rivularis* i *Caricetum caespitosae* z *Trisetum sibiricum*). Obiektem żywego zainteresowania było bardzo bogate stanowisko *Saxifraga hirculus* (I kategoria zagrożenia), której towarzyszą m.in.: *Carex rostrata*, *C. paniculata*, *Myosotis scorpioides*, *Menyanthes trifoliata*, *Poa trivialis*, *Festuca rubra*, *Galium uliginosum* i *Caltha palustris*. Dobrze rozwiniętą warstwę mszyszą tworzą: *Plagiomnium el-*

lipticum, *Climacium dendrioides*, *Aulacomnium palustre*, *Drepanocladus aduncus* i in. Godne odnotowania są również stanowiska innych gatunków zagrożonych w dolinie rzeki Verkne – *Poa remota*, *Nasturtium officinale*, *Lunaria rediviva* i *Arctium nemorosum*. Kolejnym punktem programu wycieczki było zapoznanie się ze zbiorowiskami chwastów pól uprawnych. Zbiorowiska segetalne – wskutek długotrwałej kolektywizacji rolnictwa – są mocno zubożałe, a niektóre gatunki, np. *Agrostemma githago* i *Centunculus minimus*, uzyskały status roślin ginących.

Sesję terenową zakończyły komunikaty poświęcone zróżnicowaniu roślinności wysypisk śmieci w okolicach Wilna (V. Motiekaityte) oraz rozważania nt. naturalnego bądź antropogenicznego charakteru arealu gatunków, np. *Nasturtium officinale*, *Colchicum autumnale*, *Astragalus cicer* i in. (Z. Gudžinskas). Dyrektor Instytutu Botaniki, R. Pakalnis, poinformował zabranych o planach zorganizowania w 1997 roku przez 3 kraje bałtyckie – Estonię, Łotwę i Litwę, międzynarodowej wycieczki botanicznej pod hasłem: „Od roślinności borealnej do nemoralnej”.

W trakcie dwu wieczornych sesji posterowych zaprezentowano łącznie 20 prac, w tym 12 autorstwa botaników litewskich, 5 estońskich i 3 polskich. Gospodarze rozwijali przede wszystkim sygnalizowane w czasie wycieczek zagadnienia chorologii oraz zagrożenia i ochrony gatunków i zbiorowisk roślinnych na granicach arealu. Podobną problematyką zajęli się badacze z Estonii – M. Leht (Bogactwo bałtyckich taksonów rodzaju *Potentilla*), K. Vellak i N. Ingerpuu (Rozmieszczenie i ekologia rzadkich mszaków w Estonii) oraz Ü. Reier (Dwupienne *Angiospermae* na krańcach swoich zasięgów w Estonii). Na tworzenie nowych części arealu na wybrzeżach M. Bałtyckiego przez *Lactuca tatarica*, drogą rozprzestrzeniania się diaspor wegetatywnych, zwrócił uwagę T. Ploompuu, a przedstawicielki najmłodszego pokolenia, T. Kull i U. Püttsepp, skoncentrowały się na biologii długowiecznych osobników w populacjach *Cephalanthera longifolia* i *C. rubra* w Estonii.

Wyniki kilkuletnich badań nad demografią izolowanej populacji *Senecio rivularis* na północno-wschodniej granicy zasięgu przedstawiła B. Czarnicka. Problem bioróżnorodności i izolacji środowiskowej, na przykładzie wysp rzecznych i jeziornych, podjął J. B. Faliński, natomiast K. Zarzycki zaproponował „monitoring bez granic” (Rekomendacje monitoringu rzadkich roślin na granicach zasięgu w Polsce i na Litwie), proponując na początek zajęcie się takimi gatunkami, jak *Betula nana*, *Chamaedaphne calyculata*, *Primula farinosa* i *Neottianthe calyculata*.

Zarówno sesje posterowe, jak i terenowe, były okazją do ożywionych dyskusji, wymiany doświadczeń, nawiązania kontaktów tak utrudnionych przez całe dziesięciolecie. Spotkanie botaników bałtyckich przebiegało w swobodnej, przyjaznej atmosferze, często zabarwionej dowcipem. Znakomita pogoda, a przede wszystkim bardzo dobrze przemyślane trasy wycieczkowe i ogromny wysiłek organizatorów sprawiły, że w ciągu kilku dni uczestnicy mogli się zapoznać z najpiękniejszymi zakątkami regionu Akadvaris, nazywanego niekiedy Litewską Szwajcarią.

Bożenna CZARNECKA

**MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA:
COMPOSITAE, SYSTEMATYKA, BIOLOGIA
I WYKORZYSTANIE; ROYAL BOTANIC
GARDENS KEW 24 LIPCA – 5 SIERPNI 94**

**„Compositae, Systematics, Biology and
Utilization” – an international conference, Royal
Botanic Gardens, Kew 24 July – 5 August 1994**

Konferencja obejmowała całość problemów związanych z *Compositae*, najliczniejszej rodziny roślin okrytozalążkowych. Była kolejnym ogniwem międzynarodowych sympozjów organizowanych przez jednostki naukowe Królewskich Ogródów Botanicznych w Kew pod Londynem. Jej głównym organizatorem był kierownik podsekcji Zielnika zajmującej się *Compositae*, dr Charles Jeffrey, znany specjalista tej grupy roślin, który czuwał bez przerwy nad sprawnym przebiegiem wszystkich obrad i spotkań warsztatowych. Pani Jennifer Ide, z pomocą sztabu organizatorów z taktem i życzliwością kierowała recepcją i sekretariatem imprezy. Konferencja miała paru sponsorów spoza Ogródu, a dedykowana była pamięci czterech badaczy *Compositae*: F. Bohlmanna, A. Cronquista, B. Kuzmanowa i V. Vojtenki.

Według oceny organizatorów była to jedna z najliczniejszych i najdłuższych konferencji. Wzięło w niej udział ponad 240 uczestników z 48 krajów, w tym kilku dla nas egzotycznych, z których przedstawicielami rzadko mamy sposobność się spotkać. Oprócz gospodarzy najliczniej reprezentowane były USA, Niemcy, Indie i Japonia. Liczna delegacja naukowców z Rosji i dawnych republik radzieckich (ogółem 19 osób, wśród botaników również jeden zoolog wygłaszający komunikat) mogła przyjechać dzięki grantom uzyskanym z krajów zachodnich. Na pięciu uczestników z Polski, cztery osoby brały udział w pierwszej serii konferencji dotyczącej systematyki i ewo-

lucji, piątą uczestniczyła w drugiej serii odbywającej się pod hasłem: biologia i użytkowanie.

W ciągu 11 dni obrad wygłoszono ogółem 140 referatów sesyjnych, zaprezentowano 71 posterów, odbyło się 7 różnotematycznych warsztatów referatowo-dyskusyjnych. Ponadto w starannie wydrukowanych abstraktach umieszczono streszczenia 32 doniesień, których autorzy z różnych przyczyn nie dojechali do Kew.

Miejscem obrad była doskonale wyposażona sala konferencyjna na terenie nowego budynku Jodrell Laboratory – zakładu dobrze znanego cytologom i anatomom roślin na wszystkich kontynentach. Warsztaty dyskusyjne odbywały się w Digby Stuart College w Barnes, oddalonym ok. 8 km od Kew, gdzie zakwaterowana była większość uczestników. Komunikację zapewniał autobus konferencji.

Pierwszą serię programu trwającą od 24 do 30 lipca wypełniły tematy związane z systematyką i ewolucją. Liczbowo wyróżniały się komunikaty i postery o tematyce chemotaksonomicznej, szczególnie dotyczące flawonoidów. Pozostałe obejmowały zagadnienia z zakresu fitogeografii, cytologii, obecności DNA, embriologii i pokrewieństwa taksonów. Kladogramy panowały niepodzielnie w wystąpieniach o charakterze systematycznym. Warsztaty dotyczyły karpologii, problemów związanych z chromosomami, geohistorii i bazy danych. Niestety, nie udało się doprowadzić do zapoczątkowania organizacji bazy danych dla *Compositae*, w czym główną trudność stanowił brak funduszy.

Druga część konferencji odbyła się między 1 a 5 sierpnia i dotyczyła szeroko pojętej biologii i użytkowania roślin. Wygłoszono referaty z zakresu budowy genomu, ekologii, rozwoju i budowy roślin, stosunku roślina – zwierze, paleobotaniki, palinologii, kontroli chwastów, etnobotaniki i etnofarmakognozji. Warsztaty odbywały się pod hasłami: owady, apomiksja i *Vernonia galamensis*.

W obu częściach konferencji prezentowane były liczne kolorowe fotografie – przezrocza omawianych taksonów i ich środowiska. Dokumentowały one dobrze bogactwo taksonomiczne rodziny, jej różnorodność morfologiczną i wysoki udział w licznych omawianych florach. Reprezentowane były wszystkie podrodziny i plemiona *Compositae*. Do najczęstszych tytułowych obiektów badań należały rodzaje *Helianthus* (26 prac), *Artemisia* (13), *Senecio* (9), *Achillea* i *Vernonia*, uwzględniane w czterech odrębnych wystąpieniach każdy. Inne rodzaje pojawiały się w dwóch lub pojedynczych pracach oraz w wystąpieniach o tematyce ogólnej lub obejmujących różne jednostki sy-

stematyczne. Były również wystąpienia interdyscyplinarne łączące zagadnienia botaniczne i zoologiczne lub różne wyższe jednostki systematyczne, np. interesujący referat dotyczący koewolucji *Compositae* i grzybów.

Uczestnicy konferencji mieli swobodny dostęp do zakładowej biblioteki Laboratorium Jodrella, a po wcześniejszym zgłoszeniu mogli pracować w zielniku lub w jego bibliotece. Nie było bez znaczenia, że wszystkim przysługiwała 20% zniżka przy zakupie wydawnictw naukowych Ogródu.

Wkład polskich uczestników konferencji przedstawiał się następująco: W I części Janina Dąbrowska (Wrocław) przedstawiła dwa postery: 1. On the diversity of diploids in the genus *Achillea* L. oraz 2. Distribution of azulene containing and azuleneless *Achillea* L. in Silesia in 1966–1970 and over 20 years later (1993–1994). Wanda Kisiel (Kraków) prezentowała poster pt. Sesquiterpene lactose phycosides from *Lactuca* species. Gerard Nowak (Poznań) wygłosił referat na podstawie pracy wspólnej z B. Drożdżem i M. Holubem pt. Sesquiterpene lactones of the subtribe *Centaureine*, a Bogusław Wiłkomirski (Warszawa) prezentował poster wspólny z A. Batko pt. Flawonoids and intrafamilial classification of the *Compositae*. W II części konferencji Romana Czapiak (Kraków) przedstawiła poster pt. Apomixis and apomictic processes in *Compositae* oraz wygłosiła referat na powyższy temat, z uwzględnieniem problemów terminologicznych apomiksji w ogólności, na warsztacie apomiktycznym.

Najbardziej cennym elementem spotkań naukowych jest możliwość bezpośredniej wymiany doświadczeń i dyskusji. W tym punkcie konferencja stwarzała szczególnie dogodne warunki biorąc pod uwagę, że jej założeniem było uzyskanie jak najszerszego przeglądu aktualnie opracowywanych problemów z różnych dziedzin botaniki teoretycznej i stosowanej. Zgromadziła ona zatem specjalistów o różnych zainteresowaniach, którzy bywają z reguły odseperowani od siebie przez uczestnictwo w specjalistycznych zjazdach naukowych.

Konferencje i sympozja odbywające się w Kew odznaczają się tradycyjnie wysokim poziomem organizacji naukowej i informacyjnej przed i w czasie ich trwania. Szerokie kontakty naukowe i współpraca z botanicznymi placówkami na wszystkich kontynentach sprawia, że stanowią dobrą okazję nawiązywania własnych kontaktów z ośrodkami badawczymi mniej licznie, a nawet rzadko, reprezentowanymi na zjazdach europejskich. Powyższe walory sprawiają, że imprezy organizowane w Kew warto brać pod uwagę

przy planowaniu uczestnictwa w międzynarodowych spotkaniach naukowych.

Romana CZAPIK, Janina DĄBROWSKA

IV MIĘDZYNARODOWY KONGRES EKOLOGII MANCHESTER, WIELKA BRYTANIA, 21–26 SIERPNIA 1994

4th International Ecological Congress,
Manchester, Great Britain, 21–26 August 1994

W Kongresie wzięło udział 1500 uczestników z 64 krajów, w tym ponad 20 osób z Polski (10 z Warszawy, 5 z Poznania, 2 z Krakowa, po jednej z Bydgoszczy, Katowic, Olsztyna, Wrocławia i Zielonej Góry). Obradom i spotkaniom roboczym towarzyszyło ponad dwadzieścia wycieczek (sesji terenowych), cieszących się dużym zainteresowaniem uczestników. Wśród wydanych materiałów kongresowych znalazły się, jak zwykle, abstrakty wszystkich referatów i plakatów.

Sam Kongres to przede wszystkim blisko 1800 referatów i plakatów, podzielonych na 78 sympozjów zgrupowanych w 15 szeroko ujętych grup tematycznych. O rozpiętości tematyki mówią najlepiej takie tytuły referatów, jak: "Kanibalizm a dynamika populacji", „Wpływ diety na skład izotopów w kwasach tłuszczowych fok”, „Wpływ ozonu na zbiorowiska trawiste”, „Rozsiewanie nasion na długie dystanse przez prądy oceaniczne w rejonie południowo-zachodniego Pacyfiku”, „Przeptyw metali ciężkich w łańcuchu troficznym stawonogów”, „Wpływ zmian klimatycznych i skażenia środowiska na biotopy wylezyskowe”, „Teologia chrześcijańska jako źródło etyki środowiskowej”, „Roślinność dachów na różnych podłożach”, „Baseny pływackie jako środowisko przetrwania wałek w środowisku zurbanizowanym”, „Charakterystyka fraktalna architektury kłączy *Solidago altissima*”, „Używanie ekologicznych danych do oceny różnych scenariuszy w planowaniu przestrzennym”, „Przewidywany wpływ zwiększenia ilości CO₂ w atmosferze i ocieplenia klimatu na losy Europy”, „Wpływ osobników żeńskich na strukturę sojną i dynamikę populacji u wilka”.

Kongres jest najpoważniejszym spotkaniem ekologicznym w skali światowej. Stąd też, tak jak i poprzednim, towarzyszyły mu wystawy i promocja najnowszego sprzętu pomiarowego i oprogramowania komputerowego używanego w badaniach środowiska przyrodniczego. Ogromną wystawę, połączoną ze sprzedażą najnowszych wydawnictw, zorganizowali wszyscy liczący się na rynku wydawcy, tacy jak: Ox-

ford University Press, Longman, Kluwer Academic Publishing, Blackwell Scientific, Cambridge University Press, Academic Press, Parthenon Publishing, Springer czy Wisepress. Poza niezwykle bogatą (!) ofertą książkową, każdy z wydawców zaprezentował nowe czasopisma z szeroko pojętej ekologii i nauk środowiskowych. Wiele z nich to czasopisma bądź interdyscyplinarne, bądź z pogranicza ekologii i innych dziedzin, np. *The International Journal of Sustainable Development and World Ecology*, *Global Change Ecology*, *Journal of Practical Ecology and Conservation*, *Ecoscience*, *Environmental Education Research*, *Science and Engineering Ethics*, *Journal of Aquatic Ecosystem Health*, *Ecosystem Health & Medicine* oraz wiele innych.

Zbigniew MIREK

BOTANIKA ZA GRANICĄ BOTANY ABROAD

BRYTYJSKIE TOWARZYSTWO EKOLOGICZNE

The British Ecological Society

Powstało w roku 1913 i jest najstarszym, (przeszło osiemdziesięcioletnim) i drugim co do liczby (5000) członków towarzystwem tego typu na świecie (analogiczne towarzystwo amerykańskie liczy 7000 członków). Polem zainteresowań Towarzystwa jest szeroko pojęta nauka o środowisku, jego zagrożeniach i ochronie, obejmująca zarówno problemy teoretyczne tzw. czystej ekologii jak i bogate spektrum zagadnień o charakterze aplikacyjnym. Towarzystwo zrzesza zarówno profesjonalistów ekologów, studentów i nauczycieli biologii, działaczy służby ochrony środowiska a także polityków, biznesmenów, bankowców, wydawców oraz przedstawicieli innych grup zawodowych zainteresowanych problematyką środowiskową. Członkostwo Towarzystwa otwarte jest zarówno dla obywateli Zjednoczonego Królestwa jak i obcokrajowców. Jak wszystkie towarzystwa o podobnym profilu BTE prowadzi działalność promującą i popularyzującą tematykę ekologiczną. Działające w jego obrębie grupy specjalistyczne pozwalają odnaleźć każdemu właściwe dlań pole aktywności. Towarzystwo wydaje biuletyn *The Bulletin* – kwartalnik o charakterze informacyjno-przeglądowym i dokumentacyjnym oraz cztery czasopisma naukowe zaliczane do najlepiej notowanych na światowym rynku: *Journal of Ecology*, *Journal of Animal Ecology*,

Journal of Applied Ecology i Functional Ecology. Brytyjskie Towarzystwo Ekologiczne jest niezależne od jakichkolwiek organizacji rządowych czy pozarządowych; opiera swoją działalność na własnych funduszach pochodzących głównie ze składek członkowskich, sprzedaży czasopism i wkładów członków wspierających. O ogromnej aktywności Towarzystwa świadczy liczba organizowanych spotkań naukowych, kongresów, zjazdów, konferencji, kursów itp. – w sumie kilkadziesiąt w ciągu każdego roku.

Zbigniew MIREK

Z ŻYCIA PTB POLISH BOTANICAL SOCIETY NEWS

CZWARTA SESJA TERENOWA SEKCJI MIKOLOGICZNEJ (OBRZYCKO k. WRONEK 22–25 SIERPNI 1994)

The Fourth Field Session of the Mycological
Section
(Obrzycko near Wronki 22–25 August 1994)

W dniach 22–25.08. 1994 r. odbyła się w Obrzycku k. Wronek czwarta Sesja Terenowa Sekcji Mikologicznej Oddziału Poznańskiego Polskiego Towarzystwa Botanicznego. W spotkaniu brało udział 21 osób, w tym pracownicy naukowcy Instytutu Botaniki PAN w Krakowie, Instytutu Dendrologii PAN w Kórniku, Instytutu Historii i Kultury Materialnej PAN w Poznaniu, Instytutu Biologii Łotewskiej Akademii Nauk (Salaspils k. Rygi), Uniwersytetu Łódzkiego, Uniwersytetu Śląskiego, Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Kielcach, Muzeum Przyrodniczego w Chrzanowie oraz Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu a także sympatycy, studenci i uczniowie (Fot. 1).

Program Sesji obejmował zbiór grzybów makromycetes w lasach łąkowych, bukowych i olszowych Pojezierza Sierakowsko–Miedzichodzkiego i okolic Czarnkowa oraz w borach sosnowych Puszczy Noteckiej. Zorganizowano wystawę ponad 100 gatunków grzybów jadalnych i trujących, zwiedzaną przez okoliczną ludność oraz sesję referatową z dyskusją. Referaty wygłaszali:

- Prof.dr hab. Władysław Wojewoda (Instytut Botaniki PAN, Kraków) – Grzyby z rzędów *Dactyomycetales*, *Tulasnellyales* i *Exobasidiales* (taksonomia, ekologia, chorologia, rola w przyrodzie i znaczenie dla człowieka) – oraz – Korea Północna, kraj, przyroda, grzyby.